

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

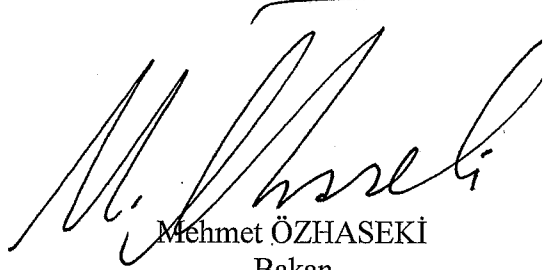
Sayı :30824082-610 —8611 610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

25 Ocak 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÇİÇEK OTLU'NUN
TBMM 7/2314 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

2014 yılında özelleştirilen Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri ile Linyit Maden İşletmesi LİMAK Enerji - IC İÇTAŞ Enerji ortaklığı YK Enerjiye devredilmiştir. Kömür işletme ruhsat alanlarının yüzde 47'si orman alanından ve zeytinliklerden oluşmaktadır. 60 köy kömür işletme ruhsat sahası içinde kalmaktadır. Orman Genel Müdürlüğü (OGM), gençleştirme planlaması kapsamına alınıp 2019 yılı Endüstriyel plantasyon alanı olarak tanımlanan İkizköy'deki Akbelen Ormanının 740 dönümlük kısmında, açık ocak linyit madeni işletilmesi için 28 Kasım 2020 tarihinde YK Enerji'ye gerekli izini vermiştir. 2043 yılına kadar faaliyetlerine devam ettirmeyi planlayan termik santralin kömür ocağı için İkizköy bölgesinde bulunan Işıkdere, 2018 yılında boşaltılmıştır. Karadam Mahallesi'nin boşaltmaları için 2019 yılında tebligat gönderilmiş, tebligattan sora köylüler yaşam alanlarını terk etmeme kararı almıştır. Maden sahasına dahil edilen Akbelen Ormanında hukuksal süreç devam ederken, Orman Bölge Müdürlüğü ekiplerinin ağaç kesim girişimi 22-23 Nisan 2021 tarihinde köylüler tarafından engellenmiştir. Köylüler ve demokratik kitle örgütleri, 17 Temmuz 2021 itibari ile Akbelen Ormanı içerisine kurdukları çadırlarda; ağaç kesimini engellemek, ormanı, zeytinlik alanlarını, su varlıklarını, meralarını korumak, Anayasanın 56.maddesinde tanımlanan sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama haklarına sahip çıkmak için nöbete başlamışlardır. 24 Temmuz 2023 tarihinde saat 05.30'da köylülerin çadırlarda direnerek nöbet tuttuğu alana çok sayıda Jandarma ekibi ve TOMA sevk edilmiştir. Köylüleri ormanlık alandan uzaklaştıran ve barikat kuran jandarma, ağaç kesimini engellemeye çalışan köylülere ve yaşam alanı savunucularına karşı biber gazı ve tazyikli su kullanmış, darp sonucu 4 kişi yaralanmış, 8 kişi gözaltına alınmıştır.

Anayasa'nın 169.maddesi, ormanların korunması ve geliştirilmesi yükümlülüğünü Devlete vermiştir. Orman Genel Müdürlüğü verilerine göre Türkiye'de orman varlığı 23.110.000 hektardır. 6138 Sayılı Orman Kanunu'nda yapılan değişikliklerle orman alanları enerji, maden ve turizm faaliyetlerine açılmıştır. Türkiye Ormancılar Derneğinin hazırladığı "Türkiye Ormancılığı 2022: Türkiye'de Ormansızlaşma ve Orman Bozulması" raporuna göre; her yıl orman yangınlarıyla kaybedilen orman alanlarının 4 katından fazlası ormanlarda maden, enerji, turizm, ulaşım gibi ormancılık dışı amaçlarla yapılan orman tahsisleri nedeniyle yok olmaktadır. 2012 ile 2020 yılları arasında izin verilen ormanlık alan toplam 342.846 hektar alana ulaşmıştır. Aynı yıllar arasında 24.357 yangın çıkmış ve bu yangınlarda toplam 87.342 hektar büyüklüğündeki orman alanı yanmıştır. Türkiye, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Taraflar Toplantısı'nda (COP26) Ormanlar ve Arazi Kullanımı Üzerine Glasgow Liderler Deklarasyonunu imzalamış, 2030 yılına kadar orman kaybını ve arazi bozulmasını durdurmayı taahhüt etmiştir.

Kömürlü termik santraller havayı, suyu, toprağı kirletmekte, ekosisteme ve insan sağlığına doğrudan zarar vermekte, sera gazlarının artan emisyonları nedeniyle derinleşen iklim krizine neden olmaktadır. Kömür, dünya üzerinde en büyük kirlilik yaratan enerji kaynağıdır. Yeniköy Termik Santralinde yıllık olarak yaklaşık ortalama 3,5 milyon ton kömür, Kemerköy Termik yıllık olarak yaklaşık ortalama 4,5 milyon ton kömür yakılmaktadır. Yatağan Santrali, 45 bin nüfuslu Yatağan ilçesinin toplam kentsel su tüketiminin 7,5 katı; Yeniköy Santrali 132 bin nüfuslu Milas ilçesinin yıllık kentsel su tüketiminin 2,5 katı su tüketmektedir. Sağlık ve Çevre Birliği'nin 2022 yılı raporlarına göre ilk işletmeye girdikleri tarihten 2020'ye kadar Muğla'daki üç termik santral 68 binden fazla erken ölüme, 43 binden fazla erken doğuma, 455 binden fazla çocukta bronşit vakasına neden olmuştur.

Bu bağlamda;

1-Akbelen Ormanı'nda hukuksuz bir şekilde başlatılan ağaç kesimini Bakanlığınız bilgisi dahilinde midir? Kamuoyunun tepkileri dikkate alınarak ağaç kesimini durdurmak için Tarım ve Orman Bakanlığı ile iş birliği yapacak mısınız?

2-2043 yılına kadar faaliyetlerine devam etmek isteyen termik santralin kömür madeninin sınırlarının Akbelen Ormanına kadar genişletilmesinin, Işıkdere Mahallesi'nin 2018 yılında kömür madeni için boşaltılmasının, Karadam Mahallesi'ne boşaltmaları için tebligat gönderilmesinin ağır hak ihlali oluşturduğu iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır?

3-İkizköylülerin, tarım alanlarını, zeytinliklerini, su varlıklarını ve Akbelen Ormanını savunma mücadelesinde Bakanlığınız taraf olacak mıdır?

4-İkizköy'de ormanın, tarım alanlarının, zeytinliklerin, su varlıklarının YK Enerji tarafından kullanılması sonucu ortaya çıkan iklim krizini, biyoçeşitliliğin yok olmasını, su varlıklarının ve havanın kirlenmesini, ekolojik yıkımları tespiti etmeye ilişkin Bakanlığınız yaptığı bir çalışma var mıdır?

5-Akbelen Ormanı'nda termik santral için kömür sahasının genişletilmesine karşı İkizköylülerin direnişi sürerken; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) söz konusu santralin kapatılması için 2005 yılında verdiği karar neden uygulanmamaktadır?

6-Kömürlü termik santrallerin havayı, suyu, toprağı kirlettiği, ekosisteme ve halk sağlığına telafisi imkânsız zararlar verdiği bilinmektedir. Çevrenin ve halk sağlığının korunması için Muğla ili sınırları içerisinde ve Türkiye'deki kömürlü termik santralleri kapatmak için çalışmalarınız var mıdır?

7-Muğla'daki termik santrallerin neden olduğu ölümlere ve halk sağlığı sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanlığı ile işbirliğiniz var mıdır?

CEVAP

Çevre mevzuatı kapsamında termik santrallerin tamamının baca gazı arıtma sistemleri, Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemi gibi çevresel yatırımları tamamlamaları sağlanmış ve bu termik santrallere Geçici Faaliyet Belgeleri veya Çevre izin ve Lisans Belgeleri verilmiştir.

Çevre İzin ve Lisans Belgesi verilen bu tesislerin bacalarındaki emisyon değerleri Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri ile gerçek zamanlı olarak izlenmekte ve denetlenmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez teşkilatı ve İl Müdürlüklerimizde görevli denetim personelleri tarafından termik santrallerin faaliyetlerine ilişkin ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren ve kirliliğe sebebiyet veren santrallere 2872 sayılı Çevre Kanunu ilgili maddelerince idari yaptırım uygulanmaktadır.

Termik santrallere 2022 yılından bugüne kadar 221 adet olmak üzere; son üç yılda 692 çevre denetimi gerçekleştirilmiş olup, 48 termik santrale yaklaşık 6,4 Milyon TL idari para cezası uygulanmıştır.